

05.05.2026

§ 72

§ 72

Talouden tasapainotusohjelman loppuraportti

Kunnanhallitus 17.06.2025 § 123

Valtuusto on 8.6.2023 / 26 § hyväksynyt talouden tasapainotusohjelman vuosille 2023-2026. Ohjelmassa on asetettu tavoitteeksi, että vuosikate kattaa suunnitelman mukaiset vuoden 2026 tilinpäätöksessä. Ohjelman mukaan tulovero- ja kiinteistöveroprosenttien korotustarve on arvioitava vuosittain talousarviovalmistelun yhteydessä ja että veroprosentteja on korotettava hyvissä ajoin, mikäli on ilmeistä, että taloutta ei muilla toimilla saada tasapainoon viimeistään vuoden 2026 loppuun mennessä.

Ohjelman hyväksymisen jälkeen kunnan talous on kehittynyt odotettua heikommin, joten ohjelmassa esitetyt toimenpiteet ovat riittämättömiä talouden tasapainottamiseksi. Keskeisin yksittäinen tekijä talouden tasapainon heikentymiseen on hyvinvointialueelle siirtyneiden sote-menojen vaikutus kuntien valtionosuusrahoitukseen. Kunnallisveroprosenttia on korotettu prosenttiyksiköllä sekä vuonna 2023 että 2024.

Osana talouden tasapainotustoimia kunnanhallitus päätti keväällä 2024 käytyjen yhteistoimintaneuvotteluiden jälkeen 28.5.2024/ 92 § ja 98 § toiminnallisista järjestelyistä henkilöstömenojen vähentämiseksi. Toimenpiteillä tavoiteltiin noin 130 000 euron säästöä vuonna 2024. Vuoden 2024 tilinpäätöksessä henkilöstökulut alittivat muutetun talousarvion noin 159 000 eurolla. Tasapainotustoimista huolimatta vuoden 2024 tilinpäätös jäi noin 670 000 euroa alijäämäiseksi.

Vuoden 2025 muutettu talousarvio on noin 800 000 euroa alijäämäinen ja alijäämää kertyy taloussuunnitelman mukaan vuosina 2025-2027 yhteensä yli 1,8 milj. euroa. Alijäämäkehityksen pysäyttäminen edellyttää tulopohjan vahvistamista sekä merkittäviä toiminnallisia sopeutustoimia. Tasapainotustoimia tulee kunnan oman toiminnan lisäksi kohdentaa myös kunnan tytäryhtiöihin. Erityisesti Pomarkun Vuokratulojen tilanne on haastava ja edellyttää mittavia sopeutustoimia.

Valtuusto on asettanut yhdeksi vuoden 2025 talousarvion toiminnalliseksi tavoitteeksi talouden tasapainotusohjelman laatimisen. Ohjelman valmistelua varten tulee perustaa luottamushenkilöistä sekä keskeisistä viranhaltijoista koottu työryhmä, joka vielä läpi ohjelman valmisteluprosessin kunnanhallituksen asettamien tavoitteiden ja saadun evästyksen perusteella.

Valmistelija Mikko Airaksinen

Esittelijä kunnanjohtaja Mikko Airaksinen

Päätösehdotus Kunnanhallitus päättää
-käydä evästyskeskustelun talouden tasapainotustarpeista sekä tasapainotusohjelman aikataulusta ja tavoitteista
-asettaa tasapainotusohjelman valmistelua varten luottamushenkilöistä ja

05.05.2026

§ 72

viranhaltijoista koostuvan työryhmän sekä nimeää ryhmälle puheenjohtajan.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Talouden tasapainotusohjelman valmistelua varten perustettuun työryhmään valittiin luottamushenkilöistä Minna Grönman (pj), Elli Liljakoski, Ari Passilahti, Jaana Kovanen, kunnanhallituksen puheenjohtaja Kaarlo Peltomaa sekä kunnanvaltuuston puheenjohtaja Eevaliisa Toivola. Viranhaltijoista työryhmään valittiin kunnanjohtaja Mikko Airaksinen. Työryhmä kutsuu muita viranhaltijoita/työntekijöitä mukaan työryhmän kokouksiin tapauskohtaisesti.

Lisäksi kunnanhallitus pyytää Pomarkun Vasemmistoliitto ry:tä sekä Pomarkun Perussuomalaiset ry:tä nimeämään oman edustajansa työryhmään.

Täytäntöönpano

Kunnanhallitus 02.09.2025 § 166

Toimielinten talousarvioesitykset on laadittava 25.9.2025 mennessä. Talousarvion laadintaohjeessa vuoden 2026 talousarvion tavoitteeksi on asetettu enintään 400 000 euron alijäämä.

Työryhmän toimeksianto on valmisteltu alustavasti kunnanhallituksen evästyksen pohjalta. Alustava aikataulu ja työsuunnitelma esitellään kokouksessa.

Valmistelija

Mikko Airaksinen

Esittelijä**kunnanjohtaja Mikko Airaksinen****Päätösehdotus**

Kunnanhallitus päättää
-nimetä työryhmään edustajat vasemmistoliiton ja perussuomalaisten ryhmistä
-evästä työryhmää kokouksessa esitetyn alustuksen pohjalta

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti. Lisäksi talouden tasapainotusohjelman valmistelua varten perustettuun työryhmään valittiin aiemmin valittujen jäsenten lisäksi Satu Grönholm (vas) sekä Tarmo Haapala (ps).

Täytäntöönpano

Kunnanhallitus 14.10.2025 § 194

05.05.2026

§ 72

Kunnanhallituksen toimitelille asettama talousarviokehys on 6 387 000 euroa. Toimielinten talousarvioesitysten mukainen toimintakate on 6 455 000 euroa eli noin 68 000 euroa yli annetun kehyksen. Laadintaohjeiden antamisen jälkeen verorahoitusennusteissa tapahtuneet muutokset huomioiden esitysvaiheen talousarvio on noin 87 000 asetettua tavoitetta heikempi.

Sopeuttamistyöryhmä käsitteli vuoden 2026 talousarvion tasapainotusesityksiä sekä keskusteli suunnitelmavuosien tasapainotustarpeesta toimielinten talousarvioesitysten pohjalta 6.10.2025. Työryhmä antaa kokouksessa kunnanhallitukselle tilannekatsauksen toimeksiannon etenemisestä.

Valmistelija Mikko Airaksinen

Esittelijä kunnanjohtaja Mikko Airaksinen

Päätösehdotus Kunnanhallitus päättää merkitä sopeuttamisryhmän tilannekatsauksen tiedoksi ja evästää työryhmää kokouksessa kuullun selvityksen pohjalta.

Päätös Merkittiin tiedoksi.

Täytäntöönpano

Kunnanhallitus 17.03.2026 § 33

Kunnanhallituksen perustama talouden tasapainotusryhmä on kokoontunut syksyn 2025 ja kevään 2026 aikana yhteensä seitsemän kertaa. Kokouksissa on tarkasteltu kunnan toimintaa, nähtävissä olevia palvelutarpeiden muutoksia, talouskehitystä sekä talouden tasapainotusmahdollisuuksia jokaisen toimialan ja konserniyhtiöiden näkökulmasta.

Työryhmä antaa kokouksessa kunnanhallitukselle tilannekatsauksen toimeksiannon etenemisestä ja työn alustavista tuloksista. Työryhmän lopullinen esitys tasapainotustoimista käsitellään kunnanhallituksessa 17.4.2026. Tätä ennen työryhmä kokoontuu vielä kertaalleen 30.3.2026 kunnanhallituksen evästyksen pohjalta.

Valmistelija Mikko Airaksinen

Esittelijä kunnanjohtaja Mikko Airaksinen

Päätösehdotus Kunnanhallitus päättää merkitä sopeuttamisryhmän tilannekatsauksen tiedoksi ja evästää työryhmää kokouksessa kuullun selvityksen pohjalta.

Päätös

05.05.2026

§ 72

Merkittiin tiedoksi.

Täytäntöönpano

Kunnanhallitus 14.04.2026 § 54

Kunnanhallitus nimesi talouden tasapainotusryhmän 2.9.2025 /166 § valmistelemaan esitystä toimenpiteistä, joilla Pomarkun kunnan taloutta vahvistetaan ja alijäämäkehitystä hillitään tulevina vuosina. Ryhmän tehtävänä oli arvioida kunnan taloudellista lähtötilannetta, talouteen liittyviä riskejä sekä tunnistaa mahdollisia säästö- ja tehostamistoimia kaikilta toimialoilta.

Tasapainotusryhmä kokoontui säännöllisesti syksyn 2025 ja kevään 2026 aikana. Ryhmän viimeinen kokous pidettiin 30.3.2026. Työskentelyssä hyödynnettiin valtuuston hyväksymää taloussuunnitelmaa vuosille 2026–2028 sekä vuoden 2025 alustavia tilinpäätöstietoja. Toimenpide-esitykset valmisteltiin yhteistyössä toimialojen viranhaltijajohdon kanssa.

Kunnan nykyisestä kulurakenteesta on haasteellista löytää nopeasti toteutettavia, euromääräisesti merkittäviä säästöjä. Valtuuston hyväksymän taloussuunnitelman (TS 2026–2028) perusteella kunnan keskimääräinen tasapainotustarve on noin 440 000 euroa vuodessa.

Ryhmän raportissa esittämillä toimenpiteillä voidaan niiden täysimääräisesti toteutuessa saavuttaa lähes 0,4 milj. euron parannus vuoden 2025 kustannustasoon nähden ja hillitä merkittävästi talouden alijäämäkehitystä. Taloussuunnitelmaan nähden talouden tasapaino ei kuitenkaan käänny pysyvästi ylijäämäiseksi ilman verorahoituksen myönteistä kehitystä ja toimenpiteiden johdonmukaista toimeenpanoa.

Talouden tasapainotusryhmän kunnanhallitukselle laatima loppuraportti on esityslistan liitteenä. Raportti toimii lähtöaineistona talouden tasapainotustoimien jatkovalmistelulle sekä vuosien 2027–2030 taloussuunnittelulle.

Valmistelija Mikko Airaksinen

Esittelijä **kunnanjohtaja Mikko Airaksinen**

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää hyväksyä talouden tasapainotusryhmän loppuraportissa esitetyt toimenpiteet ja lähettää raportin tiedoksi ja täytäntöön pantavaksi lautakunnille.

Kunnanhallitus edellyttää, että toimialat tarkentavat toimenpiteiden aikataulutusta ja toimeenpanon edellytyksiä ennen toimenpiteiden täytäntöönpanoa.

05.05.2026

§ 72

Päätös

Keskustelun aluksi Kari Nenonen esitti, että kunnanhallitus päättää merkitä tiedoksi talouden tasapainotusryhmän loppuraportissa esitetyt toimenpiteet ja siirtää asian käsittelyn seuraavaan kokoukseen. Mikko Rajakangas kannatti Kari Nenosen esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että koska oli tehty esittelijän ehdotuksesta poikkeava, kannatettu ehdotus, on suoritettava äänestys. Puheenjohtaja teki seuraavan ehdotuksen äänestysmenettelyksi: ne jotka kannattavat Kari Nenosen ehdotusta, äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat esittelijän ehdotusta, äänestävät EI.

Ehdotus äänestysmenettelyksi hyväksyttiin yksimielisesti. Annetussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin 6 JAA -ääntä (Mäensivu Mari, Nenonen Kari, Passilahti Ari, Rajakangas Mikko, Virtanen Hanna ja Salmio Jarmo) ja 2 EI-ääntä (Aromaa Markku ja Kovanen Jaana).

Puheenjohtaja totesi kunnanhallituksen päättäneen Kari Nenosen esityksen mukaisesti merkitä tiedoksi talouden tasapainotusryhmän loppuraportissa esitetyt toimenpiteet ja siirtää asian käsittelyn seuraavaan kokoukseen.

Täytäntöönpano

Kunnanhallitus 05.05.2026 § 72

156/02.00/2025

Kunnanhallitus päätti 14.4.2026 siirtää asian käsittelyn seuraavaan kokoukseen. Työryhmän raportti on esityslistan liitteenä.

Valmistelija Mikko Airaksinen

Esittelijä sivistys- ja hyvinvointijohtaja Antti Oikarinen

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää hyväksyä talouden tasapainotusryhmän loppuraportissa esitetyt toimenpiteet ja lähettää raportin tiedoksi ja täytäntöönpantavaksi lautakunnille.

Kunnanhallitus edellyttää, että toimialat tarkentavat toimenpiteiden aikataulutusta ja toimeenpanon edellytyksiä ennen toimenpiteiden täytäntöönpanoa.

Päätös

05.05.2026

§ 72

Kunnanhallitus hyväksyi omalta osaltaan yksimielisesti liitteen mukaiset tasapainotustoimenpiteet ja lähettää ne tiedoksi ja täytäntöön pantavaksi lautakunnille.

Kunnanhallitus edellyttää, että toimialat tarkentavat toimenpiteiden aikataulutusta ja toimeenpanon edellytyksiä ennen toimenpiteiden täytäntöönpanoa.

Keskustelun aikana Mari Mäensivu esitti, että Kelton lähteen käyttöönottoon liittyviä tasapainotustoimenpiteitä ei hyväksytä. Ehdotus raukesi kannattamattomana.

Täytäntöönpano

kunnanjohtaja Mikko Airaksinen
sivistys- ja hyvinvointijohtaja Antti Oikarinen
tekninen johtaja Mari Vallimäki